

S.Ja. Kondrašjuk (Kijev)

Početné práce známeho sovietskeho lichenológa profesora Alfreda Nikolajeviča Oxnera (1898-1973), ktoré neboli publikované za jeho života sa uchovávajú ako rukopisy v Centrálnom vedeckom archíve AV USSR v Kyjeve. Je medzi nimi známa doktorská dizertačná práca "Analýza a história pôvodu lichenoflóry sovietskeho sektoru Arktídy" (1940-1942), "Kľúč na určovanie lišajníkov dalekého Severu" (1939), "Lišajníky Uralu" (1935). Za poslednú prácu navrhli akademici A.A.Jelenkin a V.M.Savič autorovi v roku 1935 udeliť hodnosť doktora biologických vied "honoris causa". Viac ako 14 rokov po smrti A.N.Oxnera boli, žiaľ, všetky jeho rukopisné materiály uložené v archíve lichenológom nedostupné. Od r. 1987 pripravujú pracovníci Botanického ústavu AV USSR v Kyjeve do tlače doteraz nepublikované Oxnerove práce.

Jednou z posledných Oxnerových prác je monografické spracovanie čelade *Caloplacaceae* pre "Flóru lišajníkov ZSSR". Príprava rukopisu je spojená s celým radom ťažkostí. Autor totiž vyčlenil z č. *Teloschistaceae* 6 rodov (*Pyrenodesmia*, *Blastenia*, *Caloplaca*, *Protoblastenia*, *Gasparrinia*, *Fulgensia*) a tejto skupine pridelil hodnotu čelade. V súčasnosti sa neuznáva samostatnosť niektorých rodov ako *Pyrenodesmia*, *Gasparrinia*, *Blastenia*, ktoré sa považujú iba za vnútrodruhové taxóny r. *Caloplaca*; r. *Protoblastenia* sa v poslednom čase rozpadol na niekoľko menších rodov, zaradených do č. *Lecideaceae*. Zdôvodnenie originálnej pozície Oxnera, ktorá v mnohom nezodpovedá súčasnému chápaniu zaradenia taxónov, by bolo možné iba vtedy, ak by bola k dispozícii úplná verzia práce. V Centrálnom archíve sa však uchovali iba jej fragmenty a to diagnóza č. *Caloplacaceae*, tabuľka rozdelenia rodov, kritická črta o histórii štádia predstaviteľov čelade, porovnávacie opisy rodov *Fulgensia*, *Protoblastenia*, *Blastenia*, tabuľka rozlíšenia druhov r. *Pyrenodesmia*, *Gasparrinia* (spolu s opismi 27 druhov), *Caloplaca* (57 opisov druhov). V archíve však nie sú zachované kriticko-systematické opisy väčšiny rodov, ale tiež i najcennejšia časť Oxnerovho rukopisu z taxonomického a floristického hľadiska: kľúče, charakteristiky, alebo akokoľvek zmienky o druhoch nových pre vedu (*Caloplaca pamirensis*, *C. kazachorum*, *C. turkmenica*, *C. ochroleuca*), na ktoré sa Oxner odvoláva v iných archívnych materiáloch. Odkazy na druhy *Caloplaca barchalovii* Oxn., *C. altaica* Oxn., *C. phloginoides* Oxn. sa nachádzajú iba v tabuľke na určenie druhov r. *Caloplaca*, diagnózy taktiež chýbajú. Podobne je to i s bližšími údajmi o nálezoch nových lišajníkov č. *Caloplacaceae* pre ZSSR, ktoré tiež autor nestihol publikovať (*Caloplaca phlogina*, *C. arnoldiana*, *Gasparrinia proteus* a iné).

Oxnerova práca, i keď sa zachovala iba čiastočne, má veľký význam pre vypracovanie ďalších častí "Flóry lišajníkov ZSSR". Z tohto dôvodu sa ukrajinskí lichenológovia rozhodli publikovať bez zmien tabuľky na určovanie druhov všetkých rodov č. *Caloplacaceae* a doplniť rukopis diagnózami druhov a rodov, ktoré v archíve chýbajú (so zreteľom na súčasné taxonomické zaradenie analyzovaných taxónov). Pozornosť zamerajú na sovietske herbare, kde sa budú snažiť nájsť položky druhov *Caloplaca altaica*, *C. barchalovii*, *C. phloginoides*, aby ich opisy mohli platne publikovať.